

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

JÁNA MAZÁKA,

predstavljeni 5. junija 2008¹

I – Uvod

1. Komisija je sprožila obravnavani postopek v skladu s členom 228 ES. Komisija zatrjuje, da Francoska republika ni izvršila sodbe Sodišča z dne 15. julija 2004 v zadevi Komisija proti Franciji, C-419/03.² Komisija je sprva zahtevala, naj se Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni v višini 366.744 eurov za vsak dan zamude pri izvršitvi sodbe v zadevi C-419/03 od dneva izdaje sodbe v predloženi zadevi do dneva, ko se sodba v zadevi C-419/03 izvrši v celoti. Komisija poleg tega zahteva, naj se Francoski republiki naloži plačilo pavšalnega zneska.

2. Sodišče je v sodbi v zadevi C-419/03 ugotovilo, da Francoska republika, s tem da v predpisanem roku ni sprejela potrebnih zakonskih, podzakonskih in upravnih pred-

pisov za prenos v svoje nacionalno pravo določb Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2001/18/ES z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS,³ ki se razlikujejo ali pa presegajo te iz Direktive Sveta 90/220/EGS z dne 23. aprila 1990 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje,⁴ ni izpolnila obveznosti iz Direktive 2001/18.

3. Namen Direktive 2001/18 je približati zakone in druge predpise držav članic ter varovati zdravje ljudi in okolje, kadar pride do namenskega sproščanja gensko spremenjenih organizmov (v nadaljevanju: GSO) v okolje iz katerega koli drugega razloga, kot je dajanje v promet v Skupnosti in kadar se GSO v Skupnosti dajejo v promet kot proizvodi ali v proizvodih.⁵

1 – Jezik izvirnika: angleščina.

2 – UL 2004, C 228, str. 15.

3 – UL L 106, str. 1.

4 – UL L 117, str. 15.

5 – Glej člen 1 Direktive 2001/18/ES.

II – Pravni okvir

(c) pregleda ukrepe, določene v prijavi.

A – Direktiva 2001/18

4. Člen 8 Direktive 2001/18 z naslovom „Postopek pri spremembah in novih informacijah“ določa:

„1. V primeru kakršne koli spremembe ali nenamerne spremembe namernega sproščanja GSO ali kombinacije GSO, ki bi lahko imela posledice glede tveganj za zdravje ljudi in okolje, potem ko je pristojni organ dal svojo pisno odobritev, ali če so na voljo nove informacije o teh tveganjih, medtem ko prijavo proučuje pristojni organ države članice ali potem ko je ta organ dal svojo pisno odobritev, prijavitelj takoj:

2. Če v odstavku 1 naveden pristojni organ dobi na voljo informacije, ki bi lahko imele precejšnje posledice glede tveganj za zdravje ljudi in okolje, ali v okoliščinah, opisanih v odstavku 1, pristojni organ ovrednoti te informacije in jih da na voljo javnosti. Od prijavitelja lahko zahteva, da spremeni pogoje, začasno ustavi ali preneha z namernim sproščanjem ter o tem obvesti javnost.“

5. Člen 19 Direktive 2001/18 z naslovom „Odobritev“ določa:

(a) sprejme potrebne ukrepe za varstvo zdravja ljudi in okolja;

(b) obvesti pristojni organ o vsaki spremembi vnaprej ali takoj, ko je nenamerna sprememba znana ali so na voljo nove informacije;

„1. Brez poseganja v zahteve po drugi zakonodaji Skupnosti in samo, če je bila dana pisna odobritev za dajanje v promet GSO kot proizvoda ali v proizvodni, se ta proizvod lahko brez nadaljnje prijave uporablja v vsej Skupnosti [...]

2. Prijavitelj lahko prične z dajanjem v promet šele, ko prejme pisno odobritev pristojnega organa po členih 15, 17 in 18, ter po pogojih, zahtevanih v tej odobritvi [...]"

Država članica takoj obvesti Komisijo in druge države članice o ukrepih, sprejetih po tem členu, in navede razloge za svojo odločitev, pri čemer predloži svojo oceno tveganja za okolje in navede, ali in kako je treba spremeniti pogoje odobritve ali odobritev preklicati, ter, kjer je to primerno, nove ali dodatne informacije, na katerih temelji njena odločitev."

6. Člen 23(1) Direktive 2001/18 z naslovom „Zaščitna klavzula“ določa:

7. Člen 34 Direktive 2001/18 določa:

„Ko ima država članica kot rezultat novih ali dodatnih informacij, ki so postale razpoložljive po datumu odobritve in vplivajo na oceno tveganja za okolje ali ponovno oceno obstoječih informacij na podlagi novega ali dodatnega znanstvenega znanja, podrobne razloge za domnevo, da GSO kot proizvod ali v proizvodu, ki je bil pravilno prijavljen in je prejel pisno odobritev po tej direktivi, predstavlja tveganje za zdravje ljudi ali okolje, lahko ta država članica začasno omeji ali prepove uporabo in/ali prodajo tega GSO kot proizvoda ali v proizvodu na svojem ozemlju.

„1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 17. oktobra 2002 [...]"

8. Člen 36 Direktive 2001/18 določa:

Država članica zagotovi, da se v primeru resnega tveganja uporabijo nujni ukrepi, kot je prekinitev ali prenehanje dajanja v promet, vključno z obveščanjem javnosti.

„1. Direktiva 90/220/EGS se 17. oktobra 2002 razveljavi.

2. Sklici na razveljavljeno direktivo se razlagajo kot sklici na to direktivo in jih je treba brati v skladu s korelacijsko tabelo v Prilogi VIII.“

10. Člen L535-2, ki je vsebovan v poglavju V iz naslova III zakonika, določa:

B – Nacionalna zakonodaja

9. Člen L533-6 francoskega okoljskega zakonika (v nadaljevanju: zakonik) določa:

„Dovoljenja, ki jih izdajo druge države članice Evropske unije v skladu z zakoni, ki jih uporabljajo te države ali druge države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru v skladu z Direktivo št. 90/220/EGS z dne 23. aprila 1990, se štejejo za dovoljenja v smislu tega poglavja.

Vendar lahko, če se pojavijo utemeljeni razlogi za sum, da je izdelek, za katerega je druga država članica ali država podpisnica izdala dovoljenje, lahko nevaren za javno zdravje ali okolje, upravni organ začasno omeji ali prepove uporabo tega izdelka ali njegovo dajanje na trg.“

„I. – Vedno ko to upravičuje nova ocena tveganj za javno zdravje ali okolje, ki so nastala zaradi prisotnosti gensko spremenjenih organizmov, lahko upravni organ, na strošek imetnika dovoljenja ali imetnikov gensko spremenjenih organizmov:

1. začasno prekliče dovoljenje do pridobitve nadaljnjih podatkov in, če je to potrebno, odredi umik izdelkov iz prodaje ali prepove njihovo uporabo;

2. spremeni pogoje namernega sproščanja;

3. prekliče dovoljenje;

4. odredi uničenje gensko spremenjenih organizmov in, če upravičenec ali imetnik dovoljenja tega ne izvrši, odredi uničenje po uradni dolžnosti.

II. – Razen v nujnih primerih se te ukrepe lahko izvrši le, če je bila upravičencu dana možnost, da predloži svoja stališča.“

V skladu s členom L535-6 [zakonika] lahko pristojni upravni organ zahteva od osebe, ki je odgovorna za namerno sproščanje, da spremeni pogoje za namerno sproščanje, ga začasno ustavi ali prekine in da o tem obvesti javnost.“

11. Člen L537-1, ki je vsebovan v naslovu III zakonika, določa:

„Ukrepe za uporabo poglavij III, V in VI iz tega naslova določi Conseil d'État z dekretom.“

13. Člen 16 dekreta št. 2007-359 z dne 19. marca 2007 o postopku za izdajo dovoljenja za dajanje na trg izdelkov, ki niso namenjeni potrošnji in so v celoti ali delno sestavljeni iz gensko spremenjenih organizmov, določa:

12. Člen 16 dekreta št. 2007-358 z dne 19. marca 2007 o namernem sproščanju iz katerega koli drugega razloga, kot je dajanje na trg izdelkov, ki so v celoti ali delno sestavljeni iz genetsko spremenjenih organizmov, določa:

„Pristojni upravni organ začasno sprejme ukrepe, ki so določeni v odstavku 1 člena L535-2 [zakonika]. Če je tveganje izjemno resno, se ukrepi sprejmejo takoj, javnost pa se primerno obvesti.“

„Če ima pristojni upravni organ podatke o novih dejavnikih, ki bi lahko imeli občutne posledice glede tveganj za zdravje ljudi in okolje, mora ta organ ponovno ovrednoti ta tveganja in jih dati na voljo javnosti.“

Pristojni upravni organ o sprejetih ukrepih obvesti Komisijo Evropskih skupnosti in države članice in poda razloge za svojo odločitev, ob tem pa predloži svojo oceno tveganj za okolje, v kateri navede, ali je treba

pogoje odobritve spremeniti ali odobritev preklicati, in, kadar to pride v poštev, nove ali dodatne podatke, na podlagi katerih je sprejel svojo odločitev.“

B – *Predhodni postopek*

15. Komisija je 5. novembra 2004 pozvala francoske organe, naj jo obvestijo o ukrepih, ki jih je za izvršitev sodbe v zadevi C-419/03 sprejela Francoska republika. Francoski organi so 4. februarja 2005 obvestili Komisijo, da je bila ustanovljena parlamentarna misija za ugotavljanje dejstev v zvezi z GSO in da Francoska republika namerava prenesti Direktivo 2001/18 v nacionalno pravo po zaključku misije za ugotavljanje dejstev. Francoski organi so 21. februarja 2005 Komisiji posredovali dekret št. 2005-51 z dne 26. januarja 2005. Menili so, da je zadevni dekret prispeval k prenosu Direktive 2001/18.

III – Dejansko stanje

A – *Sodba v zadevi C-419/03*

14. Točka 1 izreka sodbe v zadevi C-419/03 določa, da „Francoska republika, s tem da v predpisanem roku ni sprejela potrebnih zakonskih, podzakonskih in upravnih predpisov za prenos v svoje nacionalno pravo določb Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2001/18/ES [...], ki se razlikujejo ali pa presegajo te iz Direktive Sveta 90/220/EGS [...], ni izpolnila obveznosti iz Direktive 2001/18.“

16. Komisija je 13. julija 2005 v skladu s členom 228 ES poslala Francoski republiki pisni opomin, v katerem je navedla, da ukrepi, ki jih je sprejela ta država članica, ne zadostujejo za izvršitev sodbe v zadevi C-419/03. Komisija je opozorila na možnost naložitve denarnih kazni zaradi neizvršitve sodbe Sodišča in določila dvomesečni rok, v katerem naj Francoska republika sprejme vse potrebne ukrepe za izvršitev sodbe v zadevi C-419/03. Ker Komisija ni bila zadovoljna s odgovorom, ki ji ga je 22. septembra 2005 posredovala Francoska republika, je Francoski republiki 19. decembra 2005 poslala obrazloženo mnenje, v katerem je navedla, da ta država članica, s tem da ni sprejela ukrepov, ki so potrebni za izvršitev sodbe v zadevi C-419/03, ni izpolnila obvez-

nosti iz člena 228(1) ES. Komisija je Francosko republiko pozvala, naj v dveh mesecih od prejetja tega obrazloženega mnenja sprejme ukrepe, potrebne za uskladitev z njim.

90/220/EGS [...], ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) [ES];

17. Francoski organi so 20. februarja 2006 posredovali Komisiji besedilo osnutka zakona, s katerim naj bi se v nacionalno pravo prenesla Direktiva 2001/18 (v nadaljevanju: osnutek zakona iz leta 2006) in ki naj bi bil po pričakovanjih sprejet ob koncu drugega trimesečja leta 2006. Francoski organi so 8. maja 2006 obvestili Komisijo, da je Senat 23. marca 2006 sprejel osnutek zakona iz leta 2006, ki je bil 24. marca 2006 poslan v obravnavo državnemu zboru (Assemblée nationale). Ker je Komisija menila, da Francoska republika še vedno ni izvršila sodbe v zadevi C-419/03, je 28. februarja 2007 vložila to tožbo.

- Francoski republiki naloži, da Komisiji pod proračunsko postavko „lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača periodično kazen v višini 366.744 eurov za vsak dan zamude pri izvršitvi sodbe v zadevi C-419/03 od dneva izdaje sodbe v predloženi zadevi do dneva, ko se sodba v zadevi C-419/03 izvrši v celoti;

IV – Postopek pred Sodiščem in razvoj dogodkov v tem postopku

18. Komisija v tožbi predlaga Sodišču, naj:

- ugotovi, da Francoska republika, s tem da ni sprejela vseh ukrepov za izvršitev sodbe Sodišča [...] v zadevi C-419/03 o neizvršitvi prenosa določb Direktive 2001/18/ES [...], ki se razlikujejo od tistih oziroma presegajo tiste iz Direktive Sveta

- Francoski republiki naloži, da Komisiji pod proračunsko postavko „lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača pavšalni znesek v višini 43.660 eurov za [vsak] dan zamude pri izvršitvi sodbe v zadevi C-419/03 od dneva izdaje sodbe v zadevi C-419/03 do dneva:

- ko se sodba, izdana v zadevi C-419/03, izvrši v celoti (če se to zgodi pred izdajo sodbe v predloženi zadevi) ali

- ko se izda sodba v predloženi zadevi (če sodba, izdana v zadevi C-419/03, takrat še ni izvršena);

izvršitev prenosa Direktive 2001/18 v nacionalno pravo. Dekreti in sklepi so bili priloženi k odgovoru na to tožbo, ki ga je predložila Francoska republika.

- naloži stroške Francoski republiki.

19. Francoska vlada predlaga, naj Sodišče ugotovi, da je Francoska republika prenehala s kršitvijo, ki je bila ugotovljena s sodbo z dne 15. julija 2004, posledično zavrne zahteve Komisije, da naj se Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni in pavšalnega zneska, in naloži plačilo stroškov Komisiji. Če pa bi Sodišče presodilo, da mora Francoska republika plačati pavšalni znesek, ta država članica predlaga, naj Sodišče upošteva okoliščine tega primera, ki govorijo v prid temu, da naj se določi veliko nižji znesek, kot je ta, ki ga je določila Komisija.

20. Češki republiki je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 27. septembra 2006 dovoljena intervencija v podporo predlogom Francoske republike. Češka republika v tem postopku ni podala pisnih stališč ali ustnih navedb.

21. Francoski organi so 20. marca 2007 z dopisom obvestili Komisijo, da so bili v Uradnem listu Francoske republike tega dne objavljeni trije dekreti in trije sklepi za

22. V odgovoru na tožbo in na ustni obravnavi je Francoska vlada priznala, da v času, ko je bila vložena tožba v tem postopku, ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe v zadevi C-419/03.

23. V odgovoru Komisija meni, da kljub prenosu mnogih določb Direktive 2001/18, ki je bil izvršen z dekreti in sklepi, ki so navedeni v točki 21 zgoraj, členi 8(2), 17(1), 17(2), 17(9), 19 in 23 te direktive niso bili preneseni v nacionalno zakonodajo. V svojem odgovoru Komisija tako Sodišču predlaga, naj:

- v skladu s tem, v kolikšni meri je bila izvršena sodba v zadevi Komisija proti Franciji, zmanjša predlagano dnevno kazen, navedeno v točki 18 zgoraj,

- pavšalni znesek, naveden v točki 18 zgoraj, prilagodi glede na to, v kolikšni meri je bila zadevna sodba izvršena, vendar le za obdobje, ki preteče med 21. marcem 2007⁶ in dnevom:

V – Neizpolnitev obveznosti

- ko se sodba, izdana v zadevi Komisija proti Franciji, C-419/03, izvrši v celoti (če se to zgodi pred razglasitvijo sodbe v predloženi zadevi) ali

- ko se razglasi sodba v predloženi zadevi (če sodba, izdana v zadevi Komisija proti Franciji, C-419/03, takrat še ni izvršena).

24. Na obravnavi z dne 12. marca 2008, kjer sta Komisija in francoska vlada podali ustne navedbe, je Komisija menila, da je Francoska republika ustrezno prenesla člene 17(1), 17(2) in 17(9) Direktive 2001/18 v nacionalno pravo.

6 – Komisija meni, da so trije dekreti in trije sklepi, ki so navedeni v točki 21, začeli veljati 21. marca 2007.

25. V skladu z ustaljeno sodno prakso je datum, po katerem se presoja neizpolnitev obveznosti na podlagi člena 228 ES, datum izteka roka, ki je določen v obrazloženem mnenju, izdanem na podlagi te določbe.⁷ V obravnavani zadevi ni sporno, da Francoska republika do datuma izteka roka, ki je določen v obrazloženem mnenju, ki ji je bilo poslano 19. decembra 2005, še ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe Sodišča v zadevi C-419/03.

26. Ob upoštevanju zgoraj navedenega menim, da Francoska republika, s tem da ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe v zadevi C-419/03, ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES.

7 – Glej sodbe z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Francoski republiki (C-304/02, ZOdl., str. I-6263, točka 30); z dne 18. julija 2006 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Italijanski republiki (C-119/04, ZOdl., str. I-6885, točka 27); z dne 18. julija 2007 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Zvezni republiki Nemčiji (C-503/04, ZOdl., str. I-6153, točka 19), in z dne 10. januarja 2008 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Portugalski republiki (C-70/06, ZOdl., str. I-1, točka 18).

VI – Denarne kazni*A – Predhodne ugotovitve*

27. Ker Komisija zahteva, med drugim, tudi naložitev denarne kazni Francoski republiki, je treba ugotoviti, ali je neizpolnitev obveznosti trajala do takrat, ko je Sodišče preučilo dejansko stanje.⁸ Tako je treba preučiti, ali Francoska republika v nacionalno pravo še vedno ni prenesla členov 8(2), 19 in 23 Direktive 2001/18.

B – Obseg neizvršitve sodbe v zadevi C-419/03

1. Trditve strank

28. Komisija trdi, da so francoski organi v predhodnem postopku v tej zadevi trdili, da prenos nekaterih določb Direktive 2001/18 v nacionalno zakonodajo ni mogoč z uporabo

regulativnega instrumenta, temveč je možen le z zakonodajo. Komisija prav tako trdi, da člani od L531-1 do L537-1 zakonika vzpostavljajo pravni režim, ki velja za GSO in je torej vsebovan v zakonodajnem delu zakonika. Komisija trdi, da francoska vlada v svojem odgovoru na tožbo ni navedla, zakaj je bilo pozneje mogoče prenesti Direktivo 2001/18 v nacionalno zakonodajo z regulativnim instrumentom in ne z zakonodajo, in zahteva, naj francoska vlada to spremembo v pristopu primerno utemelji.

29. Komisija trdi, da francoski organi v nacionalno zakonodajo niso pravilno prenesli člena 8(2) Direktive 2001/18. Trdi, da člen L535-2 zakonika, ki ni bil spremenjen in velja ne glede na ukrepe za uporabo, vključno zlasti s členom 16 dekreta št. 2007-358, daje upravnim organom veliko širše pristojnosti za posredovanje, kot jih podeljuje člen 8(2) Direktive 2001/18. Čeprav imajo upravni organi v skladu s členom L535-2 zakonika pristojnost za sprejetje ukrepov, ki so določeni v členu 8(2) Direktive 2001/18, so lahko ti ukrepi sprejeti, prvič, ne da bi se o tem obvestilo javnost in, drugič, na podlagi preproste ponovne ocene tveganja in ne na podlagi podatkov, ki bi lahko imeli precejšnje posledice glede tveganj za zdravje ljudi in okolje, kot je določeno v členu 8(2) Direktive 2001/18.

⁸ – Glej v tem smislu v opombi 7 navedeno sodbo Komisija proti Franciji, točka 31.

30. Komisija trdi, da francoski organi niso v celoti in pravilno prenesli v nacionalno zakonodajo člena 19 Direktive 2001/18, ki določa pogoje, pod katerimi se lahko GSO uporabljajo v vsej Skupnosti. Po mnenju Komisije se člen L533-6 izrecno nanaša na dovoljenja, ki jih dajejo države članice v skladu z Direktivo 90/220, in v njem tako niso upoštevana pooblastila, ki jih dajejo druge države članice v skladu z Direktivo 2001/18.

31. Komisija meni, da francoski organi v nacionalno zakonodajo niso pravilno prenesli zaščitne klavzule, ki je urejena v členu 23 Direktive 2001/18 in ki omogoča državi članici, da pod določenimi pogoji začasno omeji ali prepove uporabo in/ali prodajo GSO na svojem ozemlju. Komisija poudarja, da se lahko zaščitna klavzula, ki je urejena v členu 23 Direktive 2001/18, uveljavlja le, če so po datumu odobritve na voljo nove ali dodatne informacije ali obstaja novo ali dodatno znanstveno znanje, zaradi katerega je treba ponovno oceniti obstoječe informacije. Komisija trdi, da je pravni okvir ustreznih določb v francoskem pravu veliko širši kot člen 23 Direktive 2001/18. Člen L533-6 zakonika, ki se nanaša na dovoljenja, ki jih izdajajo druge države članice, dovoljuje omejevanje ali prepoved uporabe ali dajanja na trg izdelkov na podlagi „utemeljenih razlogov“. Člen L535-2 zakonika, ki se nanaša na dovoljenja, ki jih izdajajo pristojni francoski organi, dovoljuje pristojnim organom, da „v vsakem primeru, kjer to opravičuje nova ocena tveganj za javno zdravje ali okolje, ki so nastala zaradi prisotnosti gensko spremenjenih organizmov“, začasno ustavijo dovoljenje, spremenijo

pogoje namerne sproščanja, preklicajo dovoljenje ali, med drugim, odredijo uničenje GSO. Poleg tega člen 16 dekreta št. 2007-359 dovoljuje ponovno oceno tveganj za okolje tudi takrat, ko ni novih ali dodatnih informacij in ko ni novega ali dodatnega znanstvenega znanja.

32. Francoska vlada trdi, da je v skladu s členom 34(1) Direktive 2001/18 in členom 249 ES izbira, ali bo Direktiva prenesena s sprejetjem zakonodaje ali z regulativnim instrumentom, odvisna od notranjega pravnega sistema vsake države članice. Po mnenju francoske vlade je Conseil constitutionnel ugotovil, da je zakon, ki vsebuje določbe, ki imajo regulativen značaj, skladen z ustavo. Poleg tega sta bila dekret št. 2007-358 in dekret št. 2007-359 sprejeta po predložitvi mnenja Conseil d'État in v skladu z njim.

33. Francoska vlada meni, da je bil člen 8(2) Direktive 2001/18 pravilno prenesen v nacionalno zakonodajo, in sicer s členom 16 dekreta št. 2007-358, v katerem so, v skladu s členom L537-1 zakonika, vzpostavljeni pogoji, pod katerimi se lahko uporabijo določbe člena L535-2 zakonika. Člen 16 dekreta št. 2007-358 določa, v skladu s pogoji iz člena 8(2) Direktive 2001/18, da če ima pristojni upravni organ informacije o novih dejavnikih, ki bi lahko imeli občutne posledice glede tveganj za zdravje ljudi in

okolje, ta organ ponovno ovrednoti ta tveganja in da te dejavnike na voljo javnosti. V takih okoliščinah lahko zadevni organ v skladu s členom L535-2 zakonika spremeni pogoje sproščanja, začasno prekliče dovoljenje ali prekliče dovoljenje za tako sproščanje in o tem obvesti javnost.

so bila številna dovoljenja, ki so jih v skladu z Direktivo 2001/18 izdale druge države članice, v Franciji priznana.

34. Francoska vlada trdi, da je bil člen 19 Direktive 2001/18 pravilno prenesen v nacionalno zakonodajo. Čeprav se člen L533-6 zakonika nanaša na priznavanje dovoljenj, ki jih podeljujejo države članice v skladu z Direktivo 90/220, je treba ta člen zakonika razlagati tako, da se nanaša tudi na Direktivo 2001/18, saj člen 36 Direktive 2001/18 določa, da se sklici na Direktivo 90/220, ki je bila razveljavljena, razlagajo kot sklici na Direktivo 2001/18. Poleg tega morajo v skladu s francosko sodno prakso nacionalna sodišča, če se regulativni akt sklicuje na zakon, ki je bil razveljavljen in nadomeščen z zakonom, ki ureja isto področje, nadomestiti sklic na razveljavljeni zakon s sklicem na novega. Poleg tega morajo – v skladu s sodno prakso Conseil d'État – upravni organi razlagati nacionalno zakonodajo v skladu z direktivami Skupnosti. Francoska vlada prav tako trdi, da

35. Francoska vlada prav tako meni, da je bil člen 23 Direktive 2001/18 pravilno prenesen v nacionalno zakonodajo. Francoska vlada trdi, da – v nasprotju s trditvami Komisije – v francoskem pravu ni dveh zaščitnih klavzul. Trdi, da člen L533-6 zakonika daje pristojnim organom zgolj pravico, da začasno prekličejo dovoljenje, ki ga je izdala druga država članica, medtem ko člen L535-2 zakonika določa pogoje, pod katerimi se tak začasen preklic lahko odredi za dovoljenja, ki so jih izdali francoski organi v skladu s členom L533-5 zakonika ali ki so jih izdale druge države članice. Poleg tega francoska vlada meni, da se Komisija moti, ko zatrjuje, da je področje uporabe člena L535-2 preširoko. Čeprav v skladu s členom L535-2 ni treba izvesti ponovne ocene na podlagi novih ali dodatnih informacij ali novega ali dodatnega znanstvenega znanja, francoska vlada meni, da se, če taki podatki niso na voljo, ponovna ocena ne more razlikovati od prvotne ocene, na podlagi katere je bilo izdano dovoljenje. Kar zadeva člen 16 dekreta št. 2007-359, francoska vlada meni, da ta določba vsebuje obveznost, ki je vsebovana v členu 23 Direktive 2001/18, da se Komisijo in države članice obvesti o sprejetih ukrepih in navede razloge za odločitev, ob tem da se predloži ponovna ocena tveganj za

okolje, iz katere je razvidno, ali je treba spremeniti pogoje odobritve ali odobritev preklicati, in, kjer je to primerno, nove ali dodatne informacije, na katerih odločitve temelji.

2. Presoja

36. Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se država članica ne more sklicevati na določbe, prakso ali položaje svojega notranjega pravnega reda za upravičitev nespoštovanja obveznosti, ki izhajajo iz prava Skupnosti.⁹ Tako menim, da s trditvami, ki jih je navedla francoska vlada v pisnih vlogah in ustnih navedbah, v zvezi z notranjimi težavami pri sprejemanju zakonodaje o GSO, ni mogoče upravičiti nespoštovanja prava Skupnosti in predvsem nepravilnega prenosa Direktive 2001/18 ter neizvršitve sodbe Sodišča v zadevi C-419/03.

37. Komisija v svojih navedbah zahteva, naj francoska vlada utemelji svoje mnenje, da je sprejetje regulativnih instrumentov primeren ukrep za prenos Direktive 2001/18 v nacionalno pravo, glede na to, da je francoska vlada prej trdila, da je treba to direktivo v nacionalno

pravo prenesti tako s sprejetjem ustrezne zakonodaje kot z regulativnim instrumentom.

38. V skladu z ustaljeno sodno prakso morajo biti določbe direktive prenesene z nesporno zavezujočo močjo in z zahtevano specifičnostjo, natančnostjo in jasnostjo.¹⁰ Določbe, ki so sprejete za prenos direktive v nacionalno pravo, morajo tako ustvariti pravni položaj, ki je dovolj jasen, natančen in pregleden, da lahko posamezniki jasno določijo obseg svojih pravic in obveznosti, in, kjer je to primerno, da jih lahko uveljavljajo pred nacionalnimi sodišči.¹¹

39. Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora Komisija med postopkom na podlagi člena 228 ES Sodišču posredovati podatke, ki so potrebni za določitev obsega, v katerem je država članica izvršila sodbo, s katero je bilo ugotovljeno, da je ta država članica kršila svoje obveznosti.¹² Komisija je ob tem predložila dovolj dokazov, s katerimi je izkazano nadaljevanje neizpolnitve obveznosti, zato mora zadevna država članica bistveno in podrobno izpodbiti predstavljene podatke in njihove posledice.¹³

9 – Sodbi z dne 26. junija 2001 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Italijanski republiki (C-212/99, Recueil, str. I-4923, točka 34), in z dne 9. septembra 2004 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Kraljevini Španiji (C-195/02, ZOdl., str. I-7857, točka 82).

10 – Glej v tem smislu med drugim sodbo z dne 18. oktobra 2001 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Irski (C-354/99, Recueil, str. I-7657, točka 27).

11 – Glej med drugim sodbo z dne 28. februarja 1991 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Zvezni republiki Nemčiji (C-131/88, Recueil, str. I-825, točka 6).

12 – Sodba Sodišča z dne 4. julija 2000 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Helenski republiki (C-387/97, Recueil, str. I-5047, točka 73).

13 – V opombi 7 navedena sodba Komisija proti Franciji, točka 56.

40. Po mojem mnenju splošne navedbe, ki jih je predstavila Komisija v zvezi z izbiro pravnih instrumentov, ki so jih francoski organi uporabili za prenos Direktive 2001/18 v nacionalno pravo, same po sebi ne zadostujejo za ugotovitev, da je bil prenos – v skladu z ustaljeno sodno prakso, ki je navedena v točki 38 zgoraj – pomanjkljiv in da Francoska republika torej ni izvršila sodbe Sodišča v zadevi C-419/03. Poleg tega menim, da Komisija v tem postopku, razen tega, da je navedla domnevne spremembe v pristopu francoske vlade v zvezi s prenosom Direktive 2001/18 v nacionalno pravo, ni predložila dovolj dokazov, da bi upravičila zahtevo, naj ta vlada natančno utemelji, zakaj za prenos Direktive 2001/18 v nacionalno pravo zadostuje že sprejetje regulativnih ukrepov namesto sprejetja ustrezne zakonodaje. Zato je po mojem mnenju treba preučiti trditve Komisije v zvezi z nezadostnim prenosom določenih določb Direktive 2001/18 v francosko pravo.

41. V zvezi z domnevno nepopolnim prenosom člena 8(2) Direktive 2001/18 v nacionalno pravo s strani francoskih organov, menim, da je Komisija pokazala, da člen L535-2 zakonika, ki ima brez dvoma širše področje uporabe kot člen 8(2) Direktive 2001/18, ni očitno omejen z bolj omejujočo vsebino člena 16 dekreta št. 2007-358.

42. Ker člen L537-1 zakonika določa, da se ukrepe za uporabo, med drugim, poglavja

zakonika, ki vsebuje člen L535-2, sprejme z dekretom, in ker člen 16 dekreta št. 2007-358 dejansko povzema večino vsebine člena 8(2) Direktive 2001/18, in se res izrecno sklicuje na člen L535-2 zakonika, po pregledu zadevnih določb in ob upoštevanju trditve obeh strank nisem prepričan, da je člen L535-2 zakonika nujno omejen s členom 16 dekreta št. 2007-358 in da člena L535-2 zakonika zato ni mogoče uporabiti v celoti in ne glede na določbe člene 16 dekreta št. 2007-358. Tako menim, da člen 8(2) Direktive 2001/18 kljub omejujoči dikciji člena 16 dekreta št. 2007-358 ni bil prenesen dovolj jasno, določno in zavezujoče.

43. Prav tako menim, da Francoska republika člena 19 Direktive 2001/18 ni pravilno prenesla v nacionalno zakonodajo, saj francoski zakon ne priznava izrecno dovoljenj, ki so jih izdale druge države članice v skladu z Direktivo 2001/18. Neobstoj jasne določbe, kjer bi bilo izrecno predvideno priznanje takih dovoljenj, po mojem mnenju povzroča določeno stopnjo pravne negotovosti v zvezi s priznanjem takih dovoljenj. Dejstvo, da se člen L533-6 zakonika nanaša na priznanje dovoljenj, ki so bila izdana v skladu z Direktivo 90/220, in da člen 36 Direktive 2001/18 določa, da se sklici na razveljavljeno direktivo razlagajo kot sklici na Direktivo 2001/18, ne zadostuje, da bi se odpravila negotovost zaradi neobstoja jasnih določb v francoskem pravu, ki se izrecno nanašajo na priznanje dovoljenj, ki so bila izdana na podlagi Direktive 2001/18. Poleg tega po mojem mnenju francoska vlada ni pokazala, da se v skladu s francosko sodno prakso sklic – v nacionalni zakonodaji ali v regulativnem besedilu – na direktivo, ki je

bila naknadno razveljavljena in nadomeščena z drugo direktivo, ki ureja isto področje, šteje kot sklic na slednjo direktivo. Ob tem pa dejstvo, da morajo v skladu s francosko sodno prakso upravni organi nacionalno zakonodajo razlagati v skladu z direktivami Skupnosti¹⁴ in da so bila dovoljenja, ki so jih izdale druge države članice na podlagi Direktive 2001/18, dejansko priznana v Franciji, ne zadostuje za to, da bi se odpravila pravna negotovost glede priznanja zadevnih dovoljenj, ki je nastala zaradi neobstoja jasne nacionalne določbe o tem.

v proizvodni, ki je bil pravilno prijavljen in je prejel pisno odobritev v skladu z Direktivo 2001/18, in ko ima država članica na podlagi novih ali dodatnih informacij, ki so postale razpoložljive po datumu odobritve ali na podlagi novega ali dodatnega znanstvenega znanja, podrobne razloge za domnevo, da GSO kot proizvod ali v proizvodni predstavlja tveganje za zdravje ljudi ali okolje. Vendar menim, kot trdi tudi Komisija, da iz besedila člena L535-2 zakonika jasno izhaja, da lahko nacionalni organi sprejmejo zaščitne ukrepe na podlagi tega člena pod mnogo manj strogimi pogoji, namreč, ko to upravičuje nova ocena tveganja za javno zdravje ali okolje, ki je posledica prisotnosti GSO. Tako me trditev francoske vlade, da se lahko taka nova ocena dejansko izvede le na podlagi novih ali dodatnih informacij ali na podlagi novega ali dodatnega znanstvenega znanja, ne prepriča.

44. Kar zadeva člen 23 Direktive 2001/18 menim, da Francoska republika ni pravilno prenesla v nacionalno zakonodajo prvega pododstavka člena 23(1).¹⁵ V skladu s prvim pododstavkom člena 23(1) Direktive 2001/18 lahko država članica uporabi zaščitno klavzulo le v zvezi z GSO kot proizvodom ali

14 – Poudariti je treba, da te trditve v tem postopku francoska vlada ni dokazala. V svojih pisnih in ustnih stališčih je Komisija poudarila – in francoska vlada temu ni nasprotovala – sodbo upravnega sodišča v Clermont-Ferrandu z dne 4. maja 2006, kjer je sodišče, namesto da bi nacionalno pravo razlagalo v skladu z Direktivo 2001/18, preklicalo določena dovoljenja, ki so bila priznana v skladu s francoskim pravom, ker so bile nacionalne določbe, na podlagi katerih so bila dovoljenja izdana, v nasprotju z določili Direktive 2001/18. Sodišče je bilo obveščeno, da je bila zoper sodbo vložena pritožba. Poleg tega je francoska vlada v svojih stališčih poudarila, da je šlo za osamljen primer.

15 – Menim, da člen 16 dekreta št. 2007-359 v francosko pravo prenaša drugo in tretjo alineo člena 23(1) Direktive 2001/18.

45. Tako menim, da Francoska republika na dan obravnave v tem postopku ni pravilno prenesla v nacionalno zakonodajo členov 8(2), 19 in 23(1), prvi pododstavek, Direktive 2001/18 in s tem ni v celoti izvršila sodbe Sodišča v zadevi C-419/03.

C – *Periodična kazen*

1. Trditve strank

46. Na podlagi metode za izračun, ki je določena v Sporočilu Komisije o izvajanju člena 228 Pogodbe ES (SEC(2005)1658, v nadaljevanju: sporočilo iz leta 2005), Komisija v tožbi predlaga, naj Sodišče Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni v višini 366.744 EUR za vsak dan zamude pri izvršitvi sodbe v zadevi C-419/03 od dneva izdaje sodbe v predloženi zadevi do dneva, ko se sodba v zadevi C-419/03 izvrši v celoti. Znesek denarne kazni se izračuna tako, da se enotna osnova 600 EUR pomnoži s koeficientom 10 (na lestvici od 1 do 20) za resnost kršitve, s koeficientom 2,8 (na lestvici od 1 do 3), ki ustreza 28 mesecem, ki so pretekli od dneva izreka sodbe v zadevi C-419/03 in 12. decembrom 2006, datumom, ko je Komisija sprejela odločitev, da predlaga denarno kazen, in s koeficientom z vrednostjo 21,83, ki temelji na bruto družbenem proizvodu Francoske republike in ponderaciji glasov te države članice v Svetu Evropske unije, ki odraža plačilno zmožnost navedene države članice.

47. Komisija meni, da je Direktiva 2001/18 bistven dejavnik pravnega okvira Skupnosti glede sproščanja in dajanja na trg GSO. Cilji Direktive 2001/18 so prizadevanje za varen in nadzorovan razvoj biotehnologij v Skupnosti, zagotovitev prostega pretoka GSO, za katere so bila izdana dovoljenja v skladu s to direktivo, in varovanje zdravja ljudi in okolja. Ti cilji so ogroženi, ker Francoska republika dela te direktive ni prenesla v nacionalno zakonodajo. Komisija meni, da so bili z neizvr-

šitvijo prizadeti zasebni in javni interesi in da učinki neizvršitve segajo preko državnih meja. Komisija tako meni, da je neizvršitev prenosa dela Direktive 2001/18 v nacionalno zakonodajo ustvarila resno pravno negotovost na področju GSO in da ogroža interese proizvajalcev GSO in biotehnične raziskave na področju GSO. Ta negotovost bi prav tako lahko ovirala Skupnost v mednarodnih odnosih.

48. Francoska vlada meni, da je s sprejetjem ukrepov, ki so navedeni v točki 21 zgoraj, v celoti prenesla Direktivo 2001/18 in da ni potrebe, da se naloži denarna kazen.

2. Presoja

49. Če Sodišče ugotovi, da Francoska republika ni izvršila sodbe v zadevi C-419/03, lahko, v skladu s tretjim pododstavkom člena 228(2) ES in ob upoštevanju sodbe Sodišča v zadevi Komisija proti Franciji,

C-304/02, državi članici naloži plačilo pavšalnega zneska in/ali denarne kazni. Pri tem je naloga Sodišča, da ob upoštevanju okoliščin obravnavane zadeve v vsakem primeru posebej presodi, kolikšna naj bo denarna sankcija.¹⁶ V tem pogledu predlog Komisije glede denarne sankcije ne zavezuje Sodišča in je zgolj koristna oporna točka. Dalje, sporočilo iz leta 2005, ki za Sodišče prav tako ni zavezujoče, je namenjeno temu, da bi bilo ravnanje te institucije pregledno, predvidljivo in v skladu s standardi pravne varnosti.¹⁷

50. Denarno kazen je treba določiti tako, da je prilagojena okoliščinam in sorazmerna tako z ugotovljeno kršitvijo kot z zmožnostjo plačila zadevne države članice. S tega stališča so temeljna merila, ki jih je treba upoštevati, da bi se uveljavila prisilna narava denarne kazni in zagotovila enotna in učinkovita uporaba prava Skupnosti, načeloma, stopnja resnosti kršitve, njeno trajanje in zmožnost plačila zadevne države članice. Pri uporabi teh meril je treba upoštevati zlasti posledice neizvršitve za zasebne in javne interese ter obstoječo nujnost, da se zadevno državo članico prisili v to, da izpolni obveznosti.¹⁸

51. V zvezi z resnostjo kršitve v obravnavanem primeru je Komisija v svoji tožbi najprej predlagala koeficient 10 (na lestvici od 1 do 20), glede na to, da je menila, da

Francoska republika ni v celoti prenesla v nacionalno zakonodajo velikega števila določb Direktive 2001/18.¹⁹ Vendar je treba poudariti, da je na dan obravnave v obravnavanem primeru Komisija vztrajala pri tožbi le glede treh določb Direktive 2001/18. Primerenost in uporabnost prvotnega predloga Komisije v zvezi z resnostjo kršitve je tako po mojem mnenju omejena.

52. Menim, da bi moralo Sodišče pri ocenjevanju resnosti kršitve v zvezi z neizvršitvijo prenosa direktive v nacionalno pravo poleg preučitve splošne pomembnosti zadevne direktive znotraj pravnega okvira Skupnosti, posebej upoštevati tudi vsebino in sorazmerno pomembnost določenih določb te direktive, ki jih država članica ni prenesla v nacionalno zakonodajo.

53. V skladu s četrto uvodno izjavo Direktive 2001/18 se lahko živi organizmi, sproščeni v okolje v velikih ali majhnih količinah v poskusne namene ali kot komercialni proizvodi, v okolju razmnožujejo in preidejo nacionalne meje. Učinki takih sproščanj v okolje so lahko nepopravljivi. Namen

16 – V opombi 7 navedena sodba Komisija proti Franciji, točka 86; sodba z dne 14. marca 2006 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Francoski republiki (C-177/04, ZOdl., str. I-2461, točka 58) in v opombi 7 navedena sodba Komisija proti Portugalski, točka 31.

17 – Glej v tem smislu v opombi 7 navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točka 34.

18 – Glej v opombi 7 navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točki 38 in 39.

19 – Členi 3(1), 6(2), 6(4), 7, 8(2), 9, 13(2), 13(6), 14(1), 15(2), 16, 17, 18, 19, 20, 23, 26 in 35 ter priloge II, III, IV, V, VI in VII.

Direktive je tako približati zakonodaje držav članic glede namernega sproščanja GSO v okolje in z vzpostavitvijo obsežnega in preglednega zakonodajnega okvira²⁰ zagotoviti varen razvoj industrijskih proizvodov, ki uporabljajo GSO. Namen Direktive 2001/18 je poleg tega tudi varovanje zdravja ljudi in okolja in upoštevanje zahtev Kartagenskega protokola biološke varnosti h Konvenciji o biološki raznovrstnosti.²¹

je z nepravilno izvršitvijo prenosa člena 19 in prvega pododstavka člena 23(1) Direktive 2001/18 po mojem mnenju v tej državi članici povzročila precejšnjo stopnjo pravne negotovosti v zvezi s temeljnimi vidiki pravil omejevanja in dajanja odobrenih GSO na trg v skladu s to direktivo in s tem ogrozila prosti pretok blaga. Pravna negotovost, ki jo je povzročila nepravilna izvršitev prenosa teh ključnih določb Direktive 2001/18 s strani Francoske republike, je po mojem mnenju zlasti škodljiva ob upoštevanju obstoja nedvomne znanstvene negotovosti v zvezi z GSO. Menim, da dejstvi, ki ju navaja Francoska republika, da je država članica, med drugim, eden vodilnih proizvajalcev GSO v Skupnosti in da je priznala dovoljenja, ki so jih izdale druge države članice v skladu z Direktivo 2001/18, ne odpravi ali razjasni pravne negotovosti, ki jo je ustvarila Francoska republika, s tem da v nacionalno zakonodajo ni v celoti prenesla Direktive 2001/18.

54. Komisija je v odgovoru zatrdila, da sta člen 19 Direktive 2001/18, ki ureja razsežnost Skupnosti glede odobritve za dajanje GSO kot proizvodov ali v proizvodih na trg, ki je bila dana na podlagi te direktive, in člen 23 Direktive 2001/18, ki določa zaščitno klavzulo, „stebrá“ te direktive. Po mojem mnenju to trditev med drugim potrjuje tudi besedilo členov 19 in 23 Direktive 2001/18 in šestinpetdeseta uvodna izjava te Direktive. Člen 19 Direktive 2001/18 ureja vzajemno priznanje dovoljenj, ki so bila za GSO kot proizvode ali v proizvodih izdana na podlagi te Direktive, v vsej Skupnosti, člen 23 z naslovom „zaščitna klavzula“ pa zelo natančno ureja in usklajuje pogoje, pod katerimi lahko države članice začasno omejijo ali prepovejo uporabo in/ali prodajo takih GSO kot proizvodov ali v proizvodih na svojem ozemlju. Francoska republika

55. V zvezi z navedenim menim, da koeficient 6 (na lestvici med 1 in 20) odraža resnost tega, da Francoska republika v nacionalno zakonodajo ni prenesla členov 8(2), 19 in 23(1), prvi odstavek, Direktive 2001/18.

20 – V katerem je predvideno, da se je glede namernega sproščanja GSO v okolje treba posvetovati z javnostjo. Glej člen 2 in sedmo in deseto uvodno izjavo Direktive 2001/18.

21 – Glej peto in trinajsto uvodno izjavo Direktive 2001/18.

56. Kar se tiče koeficienta v zvezi s trajanjem kršitve, po mojem mnenju Sodišče ne bi smelo slediti predlogu Komisije, ki je na podlagi osemindvajsetmesečne zamude predlagala določitev vrednosti koeficienta na 2.8 (na lestvici od 1 do 3). Iz dokumentov, ki so bili predloženi Sodišču, jasno izhaja, da je bil koeficient, ki ga je predlagala Komisija, izračunan na podlagi časa, ki je pretekel med datumom razglasitve sodbe v zadevi C-419/03 in 12. decembrom 2006, datumom, ko je Komisija sprejela svojo odločitev o predlogu denarne kazni. Vendar je treba opozoriti, da je treba, v skladu s sodno prakso Sodišča, trajanje kršitve oceniti glede na datum razglasitve sodbe v primeru, v katerem je bila prvotno ugotovljena kršitev na podlagi člena 226 ES, in časom, ko Sodišče ovrednoti dejstva v nadaljnjih postopkih na podlagi člena 228 ES.²²

57. Poleg tega je jasno, da se je Komisija pri izračunu predloga za koeficient z vrednostjo 2.8 oprla na točko 17 sporočila iz leta 2005, ki določa, da „trajanje kršitve poveča osnovni pavšalni znesek z množiteljem, katerega najnižja vrednost je 1 in najvišja 3, in ki se izračuna po vrednosti 0,10 na mesec od datuma, ko je bila izrečena sodba na podlagi člena 226 [ES].“ Menim, da je zadevna določba sporočila iz leta 2005 protislovna in tako neizvršljiva, saj se zdi, da koeficient trajanja

omejuje na vrednost 3, čeprav lahko kršitev dejansko traja več kot 30 mesecev. Prav tako opozarjam, da je Sodišče v sodbi z dne 14. marca 2006 v zadevi Komisija proti Franciji, C-177/04, opozorilo, da ni vezano na lestvico od 1 do 3, ki jo je v tem primeru predlagala Komisija.²³

58. V obravnavani zadevi so med sodbo v zadevi C-419/03, ki je bila razglašena 15. julija 2004, in obravnavo v tem postopku, ki je bila opravljena 12. marca 2008,²⁴ pretekla skoraj 4 leta. Zato menim, da je ob upoštevanju pretekle prakse Sodišča za ovrednotenje trajanja kršitve v tem postopku bolj primerno upoštevati koeficient 3. V zvezi s tem bi rad opozoril, da je bil koeficient za trajanje kršitve 3 uporabljen za enako zamudo skoraj štirih let v zvezi z nepravilnim prenosom določil prava Skupnosti v nacionalno zakonodajo v zadevi Komisija proti Franciji, C-177/04.²⁵ Dalje, Sodišče je v zadevi Komisija proti Španiji, C-278/01, potrdilo, da se tehnični vidiki, ki otežujejo izvršitev predhodne sodbe Sodišča, izdane v postopku na podlagi člena 226 ES,

23 – Glej točko 71 sodbe, navedene v opombi 16, v kateri Sodišče trdi, da „pooblastilo za presojo Sodišča ni omejeno z lestvico od 1 do 3, ki jo predlaga Komisija“.

24 – Poleg tega so kljub temu, da je Francoska republika delno izvršila sodbo v zadevi C-419/03, ki je bila obravnavana šele po daljši zamudi in po tem, ko je bila vložena tožba v pričujoči zadevi, pretekla skoraj tri leta od 15. julija 2004, ko je bila razglašena sodba v zadevi C-419/03, in objavo pravnih instrumentov, ki so navedeni v točki 21, 20. marca 2007.

25 – Glej točki 73 in 74 sodbe, navedene v opombi 16.

22 – Glej v opombi 16 navedeno sodbo Komisija proti Franciji, točka 71.

v kratkem obdobju, lahko upoštevajo pri določitvi koeficienta za trajanje kršitve.²⁶ Po mojem mnenju so bile notranje težave, s katerimi se je srečala Francoska republika pri prenosu Direktive 2001/18, prej politične kot tehnične narave in se jih zato ne bi smelo upoštevati pri določitvi koeficienta za trajanje.

Francoske republike, pomeni, da znesek v tem primeru znaša 235.764 EUR za vsak dan zamude. Po mojem mnenju je treba v taki zadevi, kot je obravnavana, ki zadeva izvršitev sodbe Sodišča, za katero so potrebne zakonodajne spremembe, izbrati denarno kazen, naloženo na dnevni osnovi.²⁹

59. Kar se tiče predloga Komisije, naj se osnovni znesek pomnoži s koeficientom, ki temelji na bruto domačem proizvodu zadevne države članice in na številu glasov, ki jih ima v Svetu, je to načeloma primeren način ovrednotenja zmožnosti plačila te države članice, ob ohranitvi razlik med različnimi državami članicami na razumni ravni.²⁷ Prav tako menim, da je v tem postopku primerno, da se koeficiente za trajanje, resnost in zmožnost plačila države članice pomnoži z enotno osnovo 600 EUR, kot to predlaga Komisija.²⁸

D – Pavšalni znesek

1. Trditve strank

60. Glede na navedeno, pomnožitev enotne osnove 600 EUR s koeficienti, katerih vrednost je določena na 6 za resnost, na 3 za trajanje in na 21,83 za zmožnost plačila

61. Komisija predlaga, naj Sodišče v tem postopku Francoski republiki naloži plačilo pavšalnega zneska. Če država članica ne bi izvršila sodbe Sodišča, izdane na podlagi člena 226 ES, namerava Komisija sistematično predlagati Sodišču naložitev plačila pavšalnega zneska na podlagi člena 228 ES.³⁰

26 – Glej sodbo z dne 25. novembra 2003 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Kraljevini Španiji (C-278/01, Recueil, str. I-14141, točki 53 in 54).

27 – Glej v opombi 26 navedeno sodbo Komisija Evropskih skupnosti proti Kraljevini Španiji, točka 59, in v opombi 7 navedeno sodbo Komisija Evropskih skupnosti proti Portugalski republiki, točka 48.

28 – Glej v opombi 7 navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točka 50, v kateri je Sodišče potrdilo uporabo enotne osnove v višini 600 EUR, kot je bila določena v Sporočilu 2005.

29 – Glej v tem smislu v opombi 16 navedeno sodbo Komisija proti Franciji, točka 77, in v opombi 7 navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točka 52.

30 – Glej tudi razlago Sporočila 2005 v točki 10.

Komisija namerava predlagati tudi naložitev plačila pavšalnega zneska, čeprav bi bila predhodna sodba, izdana na podlagi člena 226 ES, izvršena v času trajanja postopka na podlagi člena 228 ES.

62. Komisija meni, da namen finančnih kazni, v skladu s sodbo Sodišča v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02, ni le to, da bi se državo članico spodbudilo k izvršitvi sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, temveč tudi to, da se doseže preprečevalen in odvračalen učinek. Namen plačila pavšalnega zneska je, da se kaznuje prejšnje ravnanje države članice, ki ne izvrši sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, da bi se države članice v prihodnosti odvrnilo od podobnega ravnanja. Pavšalni znesek bi se torej moralo plačati ne glede na to, ali je država članica izvršila sodbo, izdano na podlagi člena 226 ES, med postopkom na podlagi člena 228 ES ali takoj po sodbi v tem postopku.

63. Komisija meni, da je njena dosedanja praksa, po kateri je predlagala le naložitev plačila denarne kazni v skladu s členom 228 ES, privedla do tega, da pozna izvršitev sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, ki je bila izvršena pred razglasitvijo sodbe v poznejšem postopku na podlagi člena 228

ES, ni bila kaznovana in se tako tudi ni učinkovito preprečevala. Komisija meni, da vsaka daljša zamuda pri izvršitvi sodbe Sodišča resno ogroža spoštovanje načel zakonitosti in pravne varnosti v Skupnosti, ki temelji na vladavini prava. Komisija trdi, da pomen sodb, izdanih na podlagi člena 226 ES, resno ogroža zavlačenje, ki ga povsem sistematično izvajajo nekatere države članice. Kar zadeva Francosko republiko, je Komisija v odgovoru na pisno vprašanje Sodišča navedla, da je bilo med decembrom 1996 in oktobrom 2005 na Francosko republiko na podlagi člena 228 ES naslovljenih 50 (od skupno 296, torej 16.89 %) pisnih opominov in 25 obrazloženih mnenj (od skupno 125, torej 20 %). V istem obdobju je Komisija proti Franciji začela šest postopkov na podlagi člena 228 ES (od skupno 21, torej 28.57 %). Komisija zato meni, da je naložitev pavšalnega zneska nujna, da bi se države članice odvrnilo od zavlačenja in da bi se preprečilo njegovo ponavljanje.

64. Komisija na podlagi sporočila iz leta 2005 meni, da bi se pavšalni znesek v tem postopku moral izračunati s pomnožitvijo enotne osnove 200 eurov s koeficientoma 10 (za resnost) in 21,83 (za zmožnost plačila), kar da znesek 43.660 eurov za vsak dan zamude pri izvršitvi sodbe v zadevi C-419/03 od dneva razglasitve sodbe v tej zadevi do dneva, ko se sodba v zadevi C-419/03 izvrši v celoti, ali do dneva izdaje sodbe v predloženi zadevi. Komisija prav tako trdi, da Francoska republika ni sodelovala v predhodnem postopku v tej zadevi in poudarja, da Francoska republika ni spoštovala niti lastnega časov-

nega načrta za prenos Direktive 2001/18 v nacionalno zakonodajo, ki ga je ta država članica izdelala po tem, ko je bilo izdano obrazloženo mnenje v tej zadevi. Komisija opozarja tudi na dalj časa trajajočo neizvršitev prenosa v nacionalno zakonodajo Direktive 2001/18, kar bi Francoska republika morala storiti do 17. oktobra 2002. Štiri leta po tem datumu ni Francoska republika sprejela nobenih ukrepov – z izjemo dekreta št. 2005-51, ki pa ima zgolj postranski pomen –, da bi izvršila sodbo Sodišča v zadevi C-419/03. Komisija trdi, da je zaradi neizvršitve s strani Francoske republike na tem področju nastala precejšnja pravna negotovost. Poudarja tudi pomen Direktive 2001/18, katere namen je varovanje zdravja ljudi in okolja in spodbujanje razvoja biotehnologij in prostega pretoka GSO. Komisija poleg tega trdi, da Francoska republika tudi v številnih drugih primerih ni v celoti prenesla v nacionalno zakonodajo zakonodaje Skupnosti v zvezi z GSO. V zvezi s tem Komisija trdi, da je Sodišče v zadevah C-296/01³¹ in C-429/01³² ugotovilo, da Francoska republika ni prenesla določenih določb Direktive 90/220 oziroma Direktive Sveta 90/219/EGS.³³ Dalje, Komisija je pozneje proti Francoski republiki zaradi neizvršitve sodbe v zadevi C-429/01 vložila tožbo na podlagi člena 228 ES. Zadevno tožbo, ki je bila v sodni register vpisana kot zadeva C-79/06, je Komisija pozneje umaknila, ker je Francoska republika izvršila sodbo

Sodišča v zadevi C-429/01.³⁴

65. V svojem odgovoru je Komisija navedla, naj Sodišče, da bi se upoštevala delna izvršitev sodbe Sodišča v zadevi C-419/03³⁵, kar je Francoska republika storila 21. marca 2007, zmanjša znesek pavšalnega zneska, ki ga je predlagala Komisija, od navedenega datuma do dneva izvršitve sodbe v zadevi C-419/03 v celoti³⁶ ali do dneva, ko bo izrečena sodba v predloženi zadevi.³⁷

66. Francoska republika meni, da je glede na to, da je izvršila sodbo Sodišča v zadevi C-419/03, zahteva Komisije, naj se ji v tem postopku naloži plačilo pavšalnega zneska, brezpredmetna. Čeprav je Komisija v sporočilu iz leta 2005 navedla, da je v postopku na podlagi člena 228 ES nameravala, prvič, sistematično zahtevati naložitev plačila pavšalnega zneska in, drugič, vztrajati v postopku, čeprav bi država članica prenehala s kršitvijo pred izrekom sodbe, Francoska republika meni, da je tak pristop v nasprotju s členom 228 ES in sodno prakso Sodišča na

31 – Sodba z dne 20. novembra 2003 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Francoski republiki, Recueil, str. I-13909.

32 – Sodba z dne 27. novembra 2003 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Francoski republiki, Recueil, str. I-14355.

33 – Direktiva Sveta 90/219/ES z dne 23. aprila 1990 o uporabi gensko spremenjenih mikroorganizmov v zaprtih sistemih (UL L 117, str. 1), kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije 94/51/ES z dne 7. novembra 1994 o prilagoditvi tehničnemu napredku Direktive Sveta 90/219/EGS (UL L 297, str. 29).

34 – Glej sklep predsednika tretjega senata z dne 7. februarja 2007 v zadevi Komisija Evropskih skupnosti proti Francoski republiki (UL C 82, str. 27).

35 – Zaradi sprejetja ukrepov, ki so navedeni v točki 21 zgoraj, za katere Komisija meni, da so postali veljavni 21. marca 2007.

36 – Če se to zgodi pred izrekom sodbe v tem postopku.

37 – Če sodba v zadevi C-419/03 do takrat ni bila v celoti izvršena.

tem področju. Francoska republika meni, da je namen postopka na podlagi člena 228(2) ES – v skladu s sodbo v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02 – spodbuditi države članice, da čimprej izvršijo sodbo, izdano na podlagi člena 226 ES, in s tem zagotoviti učinkovito uporabo prava Skupnosti. Sankcije, ki jih določa člen 228 ES, niso namenjene preprečevanju drugih podobnih kršitev.

67. Francoska republika meni, da v pričujoči zadevi pogoji za naložitev pavšalnega zneska v nobenem primeru niso izpolnjeni. Francoska republika trdi, da okoliščin zadeve Komisija proti Franciji, C-304/02 – do sedaj edinem primeru, v katerem je Sodišče naložilo plačilo pavšalnega zneska – ni mogoče primerjati z okoliščinami v obravnavani zadevi, saj je kršitev v zadevi C-304/02 trajala 11 let in je ogrožala staleže rib v vodah Skupnosti. V zvezi s tem Francoska republika poudarja, da so minila manj kot tri leta med sodbo v zadevi C-419/03 in vložitev tožbe v tem postopku, torej gre za zamudo, ki je podoba zamudi v zadevah Komisija proti Grčiji, C-387/97, Komisija proti Španiji, C-278/01, Komisija proti Franciji, C-177/04, in Komisija proti Italiji, C-119/04, v katerih Sodišče ni naložilo plačila pavšalnega zneska. Kar zadeva resnost kršitve, Francoska republika trdi, da v zadevi C-419/03 ni bilo ugotovljeno, da v nacionalno zakonodajo ni prenesla celotne Direktive 2001/18, temveč da ni prenesla določb, ki presegajo določbe

Direktive 90/220. Poleg tega je Francoska republika prenehala z obravnavano kršitvijo marca 2007, torej en mesec po začetku postopka v pričujoči zadevi.

68. Francoska republika podredno trdi, da je višina pavšalnega zneska, ki ga je predlagala Komisija, pretirana. Koeficient 10 za resnost, ki ga je predlagala Komisija, je pretiran glede na to, da je imela kršitev v obravnavani zadevi zelo omejene posledice. V zvezi s tem Francoska republika trdi, da se večina zahtev za dovoljenje v Evropi nanaša na gensko spremenjena živila. Vendar Direktiva 2001/18 ne ureja gensko spremenjenih živil za prehrano ljudi in je za gensko spremenjena živila za prehrano živali veljala le do 18. aprila 2004. Poleg tega Francoska republika trdi, da so njeni organi, čeprav ni prenesla nekaterih določb Direktive 2001/18 v nacionalno pravo, določili postopek za izdajo dovoljenj, ki je bil dejansko v skladu s to Direktivo, s tem da so v letu 2005 sprejeli dve smernici v zvezi z gensko spremenjenimi rastlinami, na podlagi katerih so bili določeni postopek preiskave, v skladu s katerim je delovalo Ministrstvo za Kmetijstvo, pogoji za zahtevek za izdajo dovoljenja in posvetovanje z javnostjo. Francoska republika prav tako meni, da se Komisija ne more opirati na okoliščine iz zadeve C-79/06. Komisija je umaknila tožbo v tem primeru, ker je Francoska republika izvršila predhodno sodbo Sodišča v zadevi C-429/01.

2. Presoja

69. Trditve, ki so jih stranke navedle v priloženi zadevi glede naložitve plačila pavšalnega zneska s strani Sodišča na podlagi člena 228 ES, se ne nanašajo na možnost, da Sodišče v postopku na podlagi člena 228 ES naloži tako plačilo denarne kazni kot pavšalnega zneska, saj je bila ta možnost že izrecno potrjena in jo je Sodišče tudi že uporabilo v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02.³⁸

70. V zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02, je Sodišče menilo, da je skupen namen sankcij, ki jih določa člen 228 ES, da spodbudijo državo članico, ki ni izpolnila obveznosti, da izvrši sodbo, s katero je bila kršitev ugotovljena, in da se tako zagotovi dejansko spoštovanje prava Skupnosti. Poleg tega je v pristojnosti Sodišča, da določi – v skladu s potrebno stopnjo prepričevanja in odvratanja – denarno kazen, ki je primerna, da se zagotovi, da se sodba iz predhodnega postopka na podlagi člena 226 ES izvrši čimprej, in da se prepreči ponovitev podobnih kršitev prava Skupnosti.³⁹

38 – Glej točko 82, kjer Sodišče trdi, da nobena od obeh oblik sankcij, ki ju določa člen 228(2) ES, ni izključena.

39 – V zvezi s tem glej točke 80, 91 in 97. Sodišče je jasno razsodilo, da sankcije, ki jih določa člen 228 ES, niso nadomestilo za škodo, ki jo je povzročila država članica. Glej točko 91.

71. Sankcije, ki jih določa člen 228 ES, tako po mojem mnenju niso le sredstvo za učinkovito izvrševanje sodb, izdanih na podlagi člena 226 ES, temveč so tudi splošen preprečevalen ukrep.⁴⁰

72. Ne glede na skupen namen sankcij, ki so določene v členu 228 ES, je Sodišče v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02, prav tako ugotovilo, da imata denarna kazen in pavšalni znesek ločeni funkciji.⁴¹ Sodišče je menilo, da je naložitev denarne kazni posebej prilagojena za spodbuditev države članice, da v najkrajšem možnem roku izpolni obveznost, ki bi se ob odsotnosti takega ukrepa še nadaljevala. Naložitev pavšalnega zneska pa temelji bolj na presoji posledic neizpolnitve obveznosti zadevne države članice na zasebne in javne interese, zlasti ko se je neizpolnitev obveznosti nadaljevala v daljšem obdobju od sodbe, s katero je bila prvotno ugotovljena.⁴²

40 – Iz sodbe Komisija proti Franciji (navedena v opombi 7 zgoraj) jasno izhaja, da je splošen cilj sankcij, ki jih določa člen 228 ES, to, da se zagotovi spoštovanje prava Skupnosti v celoti, vendar se ta cilj poskuša doseči na dva načina. Z izvajanjem zadostnega ekonomskega pritiska na določeno državo članico se v konkretnem primeru skuša preprečiti določeno neizvršitev sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, s strani države članice in s tem na bolj splošni ravni državam članicam preprečiti ali jih odvrniti od takih kršitev v bodoče.

41 – Glej v tem smislu točko 84.

42 – Glej v tem smislu točko 81.

73. Poleg tega je Sodišče, kljub skupnemu namenu sankcij iz člena 228 ES, pavšalni znesek naložilo le v enem primeru, in sicer v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02, odkar je v zadevi Komisija proti Grčiji⁴³ z dne 4. julija 2000 prvič izreklo sodbo na podlagi člena 228 ES. Po mojem mnenju iz skoraj osemletne prakse Sodišča izhaja, da v določeni zadevi v zvezi s kršitvijo na podlagi člena 228 ES naložitev obeh sankcij, torej tako denarne kazni kot pavšalnega zneska, ni nujna, da bi se doseglo spoštovanje prava Skupnosti.

74. Tako menim, da je sistematičen pristop k naložitvi pavšalnega zneska, ki ga zagovarja Komisija v tem primeru in v sporočilu iz leta 2005, verjetno nesorazmeren, ob upoštevanju okoliščin obravnavane zadeve, in ga je zato treba zavrniti. Sodišče naj tako nadaljuje z ustaljeno prakso in naj, kjer je to potrebno, odmerja sankcije na podlagi člena 228 ES na umerjen in izbiran način, da bi se zagotovil učinkovit boj proti kršitvam prava Skupnosti.

43 – Sodišče v sodbah Komisija proti Grčiji (navedena v opombi 12), Komisija proti Španiji (navedena v opombi 26), Komisija proti Franciji (navedena v opombi 16) in Komisija proti Portugalski (navedena v opombi 7) ni naložilo pavšalnega zneska državi članici, ki do časa, ko je Sodišče preučilo dejstva v postopku na podlagi člena 228 ES, ni izvršila sodbe iz predhodnega postopka na podlagi člena 226 ES. Ta dosledna praksa Sodišča po mojem mnenju poudarja samostojen značaj sankcij, ki jih določa člen 228(2) ES. Po mojem mnenju naložitev plačila pavšalnega zneska državi članici tako ni odvisna od tega, ali ji je bila naložena denarna kazen.

75. Glede na to in ob upoštevanju sodne prakse menim, da Sodišče, s tem da v določenem primeru naloži plačilo denarne kazni, poskuša državo članico odvrniti od tega, da bi nadaljevala s trajajočo – in s tem tudi bodočo – neizvršitvijo sodbe, ki je bila izrečena na podlagi člena 226 ES, od dneva sodbe, izdane v postopku na podlagi člena 228 ES.⁴⁴

76. Po mojem mnenju je namen, ki ga ima Sodišče pri naložitvi pavšalnega zneska, kaznovati državo članico za njeno preteklo ravnanje, s katerim ni izvršila določene sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, ko so za tako ravnanje značilne dodatne oteževalne okoliščine, ki povečajo resnost dejstva, da država članica ni takoj in v celoti izvršila te sodbe. Po mojem mnenju je pavšalni znesek tako upravičen le v primerih, kjer je bilo prepričljivo ugotovljeno, da take oteževalne okoliščine obstajajo. Medtem ko takih dodatnih oteževalnih okoliščin ni mogoče izčrpno naštetih vnaprej, bi bilo k njim po mojem mnenju treba prišteti nepripravljenost države članice za dobroverno sodelovanje s Komisijo v prizadevanjih za pravočasno odpravo

44 – Pri tem se v splošnem odvrta vse države članice od neizpolnjevanja obveznosti, ki jih imajo v skladu s Pogodbo ES. Možnost postopka na podlagi člena 228 ES in možnost, med drugim, naložitve denarne kazni sta tista dejavnika, ki države članice odvrta od kršitve obveznosti.

kršitve. Poleg tega bi bila naložitev pavšalnega zneska upravičena, če bi kršitev države članice prizadela javne in zasebne interese v nesprejemljivi meri.⁴⁵ Dalje, če se kršitev nanaša na področje, ki je ključnega pomena za Skupnost, ali krši katero od temeljnih načel Skupnosti, bo Sodišče prej ugotovilo obstoj dodatnih oteževalnih okoliščin in v skladu s tem naložilo plačilo pavšalnega zneska.

77. Menim, da bi moralo Sodišče svojo analizo v zvezi s primernostjo naložitve pavšalnega zneska načeloma omejiti na posebne okoliščine, ki prevladujejo v konkretnem primeru. Po mojem mnenju bi moralo Sodišče pri odločanju o naložitvi pavšalnega zneska državi članici upoštevati le kršitve države članice, pri katerih Komisija s predložitvijo tehtnih dokazov dokaže, da zadevna država članica strukturno in sistematično ne izvršuje sodb, izdanih na podlagi člena 226 ES. V zvezi s tem menim, da zgolj predložitve statističnih podatkov s strani Komisije o neizvršitvah sodb, izdanih na podlagi člena 226 ES, s strani države članice, sama po sebi ne zadostuje.

45 – V zvezi s tem menim, da je Sodišče v sodbi Komisija proti Franciji (navedena v opombi 7) Francoski republikli naložilo plačilo pavšalnega zneska, ker je kršitev v tistem primeru trajala daljše obdobje in je občutno prizadela javne in zasebne interese glede staleža rib v tistem obdobju. Poleg tega je bila nepriljubljenost Francoske republike za sodelovanje s Komisijo v prizadevanjih za prenehanje kršitve jasno razvidna iz dejstev v tem primeru.

78. Glede na to, da je, po mojem mnenju, namen naložitve pavšalnega zneska državo članico kaznovati za neizvršitev sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, za katero so značilne dodatne oteževalne okoliščine, menim, da je treba znesek sankcije določiti tako, da ustreza tem posebnim okoliščinam. Tako menim, da metodologija za izračun pavšalnega zneska, ki jo predlaga Komisija v tem postopku in tudi v sporočilu iz leta 2005,⁴⁶ ki temelji med drugim na enakem koeficientu za resnost kot v primeru denarne kazni in na enakem izračunu števila dni trajanja kršitve, ne ustreza tem posebnim okoliščinam.

79. Kar zadeva primernost naložitve pavšalnega zneska v tem postopku, bi rad uvodoma poudaril, da glede na presojo, podano v točkah od 36 do 45 zgoraj, menim, da Francoska republika do časa obravnave v obravnavani zadevi ni izvršila v celoti sodbe Sodišča v zadevi C-419/03. Po mojem mnenju se zato trditve, ki so jih stranke podale v tem postopku v zvezi s tem, ali bi izvršitev sodbe v zadevi C-419/03 v času trajanja tega postopka lahko vplivala na smiselnost naložitve plačila pavšalnega zneska, za to vprašanje ne upoštevajo.

46 – Glej točke od 17 do 24 Sporočila 2005. Treba je omeniti tudi, da sporočilo iz leta 2005 določa najmanjši možni pavšalni znesek, ki v primeru Francoske republike znaša 10.915.000 EUR.

80. Ker pa gre pri naložitvi pavšalnega zneska v vsakem primeru za enkratno kazen, namenjeno kaznovanju preteklega ravnanja⁴⁷ države članice, kar pa po mojem mnenju nastopi veliko pred začetkom postopka na podlagi člena 228 ES, je dejstvo, da država članica izvrši sodbo, izdano na podlagi člena 226 ES, preden Sodišče preuči dejansko stanje v postopku na podlagi člena 228 ES, nepomembno. Sodišče lahko v takih okoliščinah naloži pavšalni znesek, če Komisija dokaže, da država članica ni izvršila sodbe, izdane na podlagi člena 226 ES, v času, ki je bil določen v obrazloženem mnenju v postopku na podlagi člena 228 ES, in da – kot sem opozoril v točkah od 76 do 78 – obstajajo dodatne oteževalne okoliščine, ki upravičujejo naložitev sankcije.

81. Menim, da Komisija v tem primeru ni dokazala obstoja dodatnih oteževalnih okoliščin, ki bi upravičevale naložitev pavšalnega zneska.

82. V zvezi z navedbami Komisije, da Francoska republika z njo ni sodelovala ali je v pripravljalnem postopku v tej zadevi „namerno zavlačevala“, menim, da Komisija

ni predložila nobenega jasnega dokaza za tako ravnanje. Jasno je, da Francoska republika ni izvršila sodbe Sodišča v zadevi C-419/03 v razumnem roku in to je treba grajati⁴⁸. Vendar menim, da je ob upoštevanju dopisovanja med strankama, ki je povzeto v točkah od 15 do 17, Francoska republika na zahteve za posredovanje podatkov, ki jih je Komisija pošiljala v času trajanja predhodnega postopka, zadostno odgovorila in pokazala, da je sprejemala konkretne, čeprav pozne in končno tudi neprimerne, ukrepe za izvršitev sodbe Sodišča v zadevi C-419/03.

83. V zvezi z vprašanjem, ali je Francoska republika, s tem da v nacionalno zakonodajo ni v celoti prenesla Direktive 2001/18, prizadela javne in zasebne interese v takšni meri, da to upravičuje naložitev pavšalnega zneska, menim, da je neizvršitev prenosa ustvarila pogoje za pravno negotovost na področju, za katero je že tako značilna precejšnja znanstvena negotovost.⁴⁹ Vendar pa menim, da Komisija – z izjemo navedb glede postopka pred upravnim sodiščem v Clermont-Ferrandu⁵⁰ – ni predložila dovolj tehtnih dokazov v zvezi s trditvami, da je Francoska republika, s tem da ni prenesla v celoti Direktive 2001/18 v nacionalno pravo in ni izvršila sodbe v zadevi C-419/03, javne in zasebne interese prizadela v meri, ki je nesprejemljiva do te stopnje, da bi upravičila naložitev pavšalnega zneska. Francoska repu-

47 – Kjer so za neizvršitev sodbe na podlagi člena 226 ES značilne dodatne oteževalne okoliščine.

48 – Poleg tega bi bilo treba opozoriti, da gre v primeru obveze Komisije, da začne postopek na podlagi člena 228 ES in posebej člena 226 ES, za potratno uporabo sredstev Skupnosti.

49 – Glej točko 54 zgoraj.

50 – Glej opombo 14 zgoraj.

blika je v tem postopku zatrjevala – Komisija pa ji pri tem ni nasprotovala – da s tem da ni prenesla v celoti Direktive 2001/18 v nacionalno pravo, ni ovirala biotehničnih raziskav na področju GSO. Poleg tega je Francoska republika trdila, da je v letih 2003, 2005 in 2006 sprejela več zahtev za odobritev dovoljenja za poskusno sproščanje GSO v skladu z delom B te direktive kot katerakoli druga država članica z izjemo Španije in da je bila Francija med letoma 2004 in 2006 drugi največji proizvajalec GSO za komercialne namene v Evropi. Poleg tega je Francoska republika trdila tudi, ponovno brez nasprotovanja, da neizvršitev prenosa Direktive 2001/18 v nacionalno pravo, v nasprotju z navedbami Komisije, ni ovirala mednarodnih odnosov Skupnosti na področju GSO, saj nepopoln prenos te Direktive v nacionalno pravo v mednarodnih pogajanjih ni bil nikoli omenjen.

takšne stopnje neizpolnitve obveznosti iz člena 228(1) ES s strani Francoske republike, da bi se moralo slednji naložiti plačilo pavšalnega zneska ali da bi bila naložitev take sankcije nujna zaradi preprečevalnega učinka.

85. Menim, da naj se Francoski republiki zato ne naloži plačila pavšalnega zneska.

84. Poleg tega, ker razen statističnih podatkov, ki so navedeni v točki 63, in postopka zaradi neizvršitve prenosa zakonodaje na področju GSO, ki ga je Komisija sprožila proti Francoski republiki in ki je opisan v točki 64, ni drugih dokazov, menim, da Komisija v obravnavani zadevi ni dokazala

VII – Stroški

86. V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Republiki Franciji naloži plačilo stroškov, in ker slednja s svojimi tožbenimi razlogi ni uspela, ji je, po mojem mnenju, v skladu s členom 69(4) Poslovnika treba naložiti plačilo stroškov. V skladu s členom 69(4) Poslovnika Češka republika nosi svoje stroške.

VIII – Predlog

87. Glede na navedene preudarke Sodišču predlagam, naj:

- ugotovi, da Francoska republika, s tem da ni sprejela vseh potrebnih ukrepov za izvršitev sodbe Sodišča z dne 15. julija 2004 v zadevi Komisija proti Franciji, C-419/03, v zvezi z neizvršitvijo prenosa v nacionalno pravo Direktive 2001/18/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS z dne 23. aprila 1990 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje, ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES;

- Francoski republiki naloži, naj Komisiji Evropskih skupnosti na račun „lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača denarno kazen 235.764 eurov za vsak dan zamude pri izvedbi ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe v zadevi Komisija proti Franciji, C-419/03, v celoti od dneva, ko Sodišče razglasi sodbo v obravnavani zadevi, do izvršitve sodbe v zadevi Komisija proti Franciji, C-419/03;

- Francoski republiki naloži plačilo stroškov;

- Češki republiki naloži, naj nosi svoje stroške.